No. 1208 Zaterdag 23 Februari 1907. 24ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.20,

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao 22 Februari.

EINDELIJK!

De laatste wig kon eindelijk gisteren worden weggeslagen, DE SCHOOLWET-DE JONG liep van stapel, het ruime sop in. Een zucht van verlichting steeg op uit menig hart, dat dan toch eindelijk al dat passen en meten, dat hameren en kloppen gedaan was en aan al dat gekalefater een einde was gekomen. Rank en slank is het barkje nu juist niet; er was in den beginne al te veel verknoeid en het bleef knoeiwerk. Het van-stapel-loopen liep dan ook niet vlot genoeg om vreugde-gejuich en geestdrift te wekken, maar het ging zoo hortend en stootend, dat men zijn hart vasthield, of nog niet op het laatste oogenblik het geheele getimmerte in duigen zou vallen.

Goddank, het lapwerk bleef aan elkander hangen en kwam zonder ongelukken in het diepe vaarwater.

Nu nog de proefreis! Als het nu maar zeevaardig blijkt, en men er fatsoenlijk mee vooruit kan komen.

Veel laden kan ons barkje niet, daarvoor is de diepgang te gering en werden de afmetingen te zuinig genomen. Maar wij hopen, dat het toch minstens een paar jaar zal kunnen dienen om tijd en gelegenheid af te wachten tot het bouwen van een steviger en flinker schip.

Wij zitten nu eenmaal in het schuitje en moeten wel meevaren. Te lang reeds stonden wij nietsdoend te wachten. En al hadden wij op iets beters gehoopt, wij zijn al blij, dat wij toch eindelijk weer varen kunnen.

Het kruis dus weer in top, de zeilen geheschen, met moed vooruit!

Onder zeer veel belangstelling hield de Koloniale Raad Donderdagmorgen zijn openbare zitting om te beslissen over het neutraliteitsprincipe.

Alle leden, die op het eiland zijn, waren aanwezig, behalve de heer EDWIN SENIOR, die kennis had gegeven verhinderd te zijn. Dr. ZEPPENFELDT is nog op Aruba, de heer FENSOHN nog niet terug van zijn reis, zoodat 10 leden aanwezig waren. Ook de heer C. STATIUS MULLER woonde als gevolmachtigde van den Gouverneur de vergadering bij. Toen de beraadslagen waren geopend vroeg de heer B. E. V. D. VEEN ZEPPENFELDT het woord en sprak:

Mijnheer de Voorzitter.

De Katholieken van Curaçao zijn der Hooge Regeering van Nederland zeer dankbaar, dat Zij hun recht heeft gedaan en niet heeft willen goedkeuren, dat in eene nieuwe wet, waarbij het onderwijs in deze kolonie geregeld zou worden, eene bepaling werd opgenomen, geheel en al in strijd met hunne beginselen, waardoor de wet ten eenemale voor hen onaannemelijk was geworden.

Zijn Excellentie, de Minister van Koloniën, heeft de medewerking ingeroepen van den Raad om art. 2, 3de alinea van de onderwijswet, vastgesteld den 6n October 1906, te wijzigen.

Van harte hoop ik, dat de meerderheid van den Raad de zoozeer gewenschte medewerking niet zal weigeren, nu de gelegenheid geboden wordt om de onderwijswet, reeds zoozeer verbeterd en aangevuld, ook nog, wat toch wel de hoofdzaak wezen zal, aannemelijk te maken aan onze Katholieke bevolking, waarvoor zij grootendeels gemaakt werd.

Voor een Katholiek is Katholiek onderwijs een zaak van groot gewicht.

Ik hoop derhalve, dat de meerderheid van den Raad hiermede rekening zal houden en de neutraliteitsbepaling lichten zal uit de wet.

Daarna vroeg de Heer E. LANSBERG het woord en zeide:

Mijnheer de Voorzitter!

Bij de openbare behandeling op den 26sten Maart 1906 van het Ontwerp tot intrekking der Verordening tot heffing eener Inkomsten-belasting, vastgesteld den 20sten Februari 1904, heb ik in den breede de gronden uiteengezet, waarom, volgens mijne meening, eene Verordening, door den Raad goedgekeurd en door den Gouverneur vastgesteld, niet door den Raad kan worden ingetrokken, zoolang zij niet is afgekondigd, en hiermede verbindende kracht heeft verkregen.

Dat dezelfde gronden bestaan bij de intrekking of wijziging van een gedeelte of van een artikel van een vastgestelde maar niet afgekondigde verordening, behoeft voorzeker geen betoog.

In een herhaalde ontwikkeling dier gronden te treden, waar het door mij aangehaalde geval zich zoo kort geleden heeft voorgedaan, acht ik onnoodig en zou ik reeds hiermede kunnen volstaan met mijn stem aan dit ontwerp te onthouden.

Maar er is meer.

Het ontwerp, welker behandeling thans onze aandacht vraagt, strekt om wijziging te brengen in art 2 der onderwijs-verordening, nog geen vijf maanden geleden door den Raad aangenomen en door den Gouverneur vastgesteld, en dat wel op grond, dat Zijne Exc. de Minister van Koloniën, zich niet heeft kunnen vereenigen met een door mij, bij voorgesteld amendement, in die verordening gebrachte bepaling.

Blijkbaar is de in deze gekozen wijze van behandeling het gevolg van de omstandigheid, dat de door den Minister gewraakte bepaling slechts door de stemmen van vier van de bij de behandeling tegewoordige zeven leden tot wet is verheven.

Maar nu vraag ik, of niet de Raad in de eerste plaats zijn met meerderheid van stemmen genomen beslissing behoort te eerbiedigen, onverschillig of die meerderheid groot, dan wel zeer gering is geweest.

Bovendien, waar de veroordeelde bepaling in de vigeerende verordening voorkomt en nooit aanleiding tot moeilijkheden heeft gegeven, meen ik, dat de Regeering hier niet met zooveel spoed had behoeven in te grijpen, maar veilig eerst de werking van de verordening had kunnen afwachten.

De omstandigheid van het reeds voorkomen van die bepaling in de bestaande verordening op het onderwijs sluit trouwens de grondwettelijkheid van de vernietiging van de kort geleden aangenomen en vastgestelde verordening uit.

Als men toch het Regeeringsreglement aandachtig nagaat, dan zal men ontwaren, dat de Koloniale Raad een zekere autonomie bezit en dat alleen in bepaalde gevallen door hem goedgekeurde verordeningen door de Kroon kunnen worden vernietigd.

Die gevallen zijn drie in getal en vermeld in art. 49 van het Reglement op het Beleid der Regeering.

Wanneer n. m. zulk een verordening zou zijn:

1°. in strijd met de wet;
2°. in strijd met een Koninklijk besluit;
3°. in strijd met het algemeen belang van het Rijk of van de Koloniën.

Van de twee eerste gevallen is hier geen sprake. De gewraakte bepaling bestaat sedert 1884 — om niet van vroeger te spreken — en kan dus niet in strijd zijn noch met de wet, noch met een K. B.

Rest het laatste geval. En dan springt het in het oog, dat eene vernietiging om deze reden, op zijn zachtst uitgedrukt, zeer gezocht moet heeten. Immers, zooals ik zooeven zeide, de nu zooveel aanstoot gevende bepaling bestaat al sedert jaren en nimmer heeft iemand in het Rijk of in de Kolonie er over geklaagd, dat zij zijne belangen schaadde.

De Minister van Koloniën heeft bij behandeling van de begrooting van Curaçao 1906 in de Eerste Kamer van de Staten Generaal in zijn antwoord op het door den Heer v. Berckel gesprokene betreffende de goedgekeurde verordening, o. m. en terecht gezegd: „Wij moeten de bij het regeerings-reglement gewaarborgde autonomie der Kolonie eerbiedigen en op de beslissing van den Kolonialen Raad kunnen wij hier geen rechtstreekschen invloed oefenen."

Waar blijft de gewaarborgde autonomie? nu de Minister aan de Eerste Kamer der Staten Generaal de mededeeling doet: „dat, ingevolge eene van de Koningin verkregen machtiging door hem aan den Gouverneur is te kennen gegeven, dat in verband met de door den Kolonialen Raad in die verordening gebrachte bepaling betreffende de verplichte neutraliteit van het bijzonder onderwijs, bij Hare Majesteit het voornemen in overweging is om ten aanzien van de verordening gebruik te maken van haar bevoegdheid tot vernietiging, doch dat aan dat voornemen geen gevolg zal worden gegeven, alvorens een termijn van 4 maanden zal zijn verstreken, binnen welken door eene wijziging van de verordening het tegen de verordening gerezen bezwaar zal kunnen worden opgeheven."

De Raad wordt hier voor het alternatief gesteld terug te komen op zijn nog zeer onlangs genomen beslissing, of de door hem goedgekeurde en vastgestelde verordening te zien vernietigen, hetgeen volgens mij ten eenenmale in strijd is met den geest van het R. R.

Hiermede vermeen ik mijn standpunt voldoende te hebben toegelicht."

De Gemachtigde van den Gouverneur beantwoordde beide sprekers en betuigde zijn leedwezen, dat de heer LANSBERG en waarschijnlijk ook de overige drie heeren, die met het amendement-LANSBERG waren medegegaan, geen aanleiding hadden gevonden in hetgeen het Bestuur had aangevoerd, om hunne opinie te wijzigen.

Wat het formeel bezwaar betrof, om deze wijziging, thans in behandeling te nemen, meent de Spreker, dat dit geval niet gelijk stond met de nieuwe behandeling der Inkomstenbelasting. Toen gold het een geheel nieuwe verordening, toen kon men aanvoeren, dat door de nieuwe verordening de bestaande vervalt. Thans geldt het slechts een enkele wijziging in een wet, die in haar geheel gehandhaafd blijft. Het zou niet gemotiveerd zijn deze wet eerst te vernietigen om daarna dezelfde wet met een enkele wijziging opnieuw aan te bieden. Dit zou een onnoodige omweg wezen.

Wat nu door het Bestuur gevraagd wordt is niet door het Regeeringsreglement verboden, want er wordt daarover geheel en al gezwegen. De vernietiging van een wet moet uitzondering blijven. Uit utiliteitsprincipe kan men onnoodigen arbeid vermijden.

Wat het tweede bezwaar betreft, dit is van meer overwegenden aard, dit is een principieel bezwaar. Maar hoe is het nu mogelijk, dat de heeren hiervan tevens zeggen in 't Voorloopig Verslag, dat ALLES daarbij afhangt van persoonlijke opvatting. Een principe moet vast liggen in de wet en kan niet afhankelijk wezen van het wisselen der persoonlijke opvattingen. De Raad heeft zelf verklaard, dat hij het confessioneel karakter niet aan de Bijzondere Scholen wil ontnemen, maar als de Onderwijsverordening ongewijzigd blijft, dan bestaat de MOGELIJKHEID, dat bij wisseling van persoonlijke opvatting omtrent de strekking van het neutraliteitsprincipe, de eisch gesteld wordt, dat het onderwijs der confessioneele scholen neutraal zij. In het verleden heeft het onderwijs op deze scholen nimmer eenigen aanstoot gegeven. Wij moeten dus wijselijk veronderstellen, dat dit ook in de toekomst nimmer plaats zal hebben.

Wat de mededeeling des Ministers betreft, dat den Raad vier maanden gegeven is om de gewenschte wijziging aan te brengen, die mededeeling wordt verkeerd begrepen. Blijkbaar gaat de Minister van het standpunt uit, dat vernietiging eener verordening hooge uitzondering moet blijven. Om dit te voorkomen, was de aangewezen weg den Raad in kennis te stellen met het bezwaar der Regeering tegen de inlassching van het neutraliteitsprincipe, ten einde er over te kunnen oordeelen. De afgevaardigde VAN VUUREN vond dit de meest heusche wijze van behandeling en verklaarde er op te

staan, dat de Koloniale Raad zoo heusch behandeld zou worden. Ook de Minister verzoekt telkens en drukt zijn hoop uit, dat het zoover zou komen, dat de gewenschte wijziging ken worden aangebracht.

Spreker meent verder, dat hier wel degelijk sprake kan wezen, dat invoeging der neutraliteitsbepaling werkelijk in strijd is met het algemeen belang der Kolonie. Van bevoegde zijde werd vernomen, dat dit principe strijdt tegen de beginselen van het Katholiek Onderwijs, en de belangen van de groote meerderheid onzer bevolking daardoor lijden zullen. Wat in strijd is met het belang der groote meerderheid kan gezegd worden te strijden tegen het algemeen belang.

De Heer LANSBERG repliceerde hierop: dat volgens hem intrekking van een gedeelte, of algeheele vernietiging van een verordening hetzelfde is.

Ook ziet hij niet in, hoe het neutraliteitsprincipe ooit een gevaar zou opleveren voor het bestaan der Bijz. Scholen. Spreker heeft persoonlijk eenige Bijz. Scholen bezocht, maar nergens iets gehoord of gezien, wat andersdenkenden eenigen aanstoot zou kunnen geven. De jarenlange ondervinding heeft geleerd, dat confessioneel onderwijs gegeven kan worden zonder dat dit hinderlijk is voor andersdenkenden. Spreker wil nu in de wet een waarborg leggen, dat dit ook in de toekomst immer zoo blijven zal. Gevaar voor het bestaan der R. K. Scholen schuilt daarin niet, dat gevaar, om zich er tegen te verweren en zich er aan te onttrekken, moet actueel zijn, niet denkbeeldig.

Hierop antwoordde de heer B. E. VAN DER VEEN ZEPPENFELDT:

Mijnheer de Voorzitter.

Sinds 1884 heeft de neutraliteitsbepaling de bijzondere scholen niet bemoeilijkt, en zal nu ook wederom geen moeilijkheden gaan brengen voor die scholen, zegt men. Maar waarom dan eene bepaling in eene wet opnemen, als wij vooruit weten, dat zij toch niet zal worden toegepast? Waarom het zwaard van Damocles boven 't hoofd van het bijzonder onderwijs hangen? Ja, ter wille van felle sectarissen, die hier onder de bevolking tweedracht en godsdiensthaat *zouden* kunnen zaaien, wil men het bestaan van het R. K. Onderwijs, dat voor de Kolonie van zoo groot belang is, in gevaar brengen. Begrijpt men dan niet, dat met de neutraliteits-bepaling de tegenstanders der bijzondere scholen steeds een machtig wapen in de hand hebben om, wanneer dan ook, het bestaan dezer scholen moeilijk te maken, ja, dat de eenvoudigste jongen op een R. K. bijzondere school met deze bepaling in de hand morgen tegen zijn meester zeggen kan: Meester, verwijder dat Crucifix uit de school; of, geef ons andere boeken, want hierin komen lessen voor heelemaal in strijd met mijne beginselen.

En kan de Meester hierop antwoorden: „Jongen, vergeet je, dat, zooals er gezegd wordt, deze bepaling enkel en alleen staat voor meer zekerheid, voor meer waarborg, maar niet om te worden nageleefd?" Zeer zeker, Mijnh. de Voor., maar wat zal dit helpen? Niets. Of het Vicariaat zal ter wille van dien eenen jongen zijne scholen moeten sluiten, of de religieuzen neutraal onderwijs laten geven, wat eene onmogelijkheid is. Dan is het tijd genoeg om de wet te wijzigen, zegt men misschien. In onvoorziene gevallen geef ik dat toe, maar in dit geval niet, want wij kunnen het vooruitzien.

De Ondervoorzitter, de heer J. MÖLLER vroeg nu het woord, om te verklaren, dat hij vroeger zeker voor het amendement LANSBERG zoude gestemd hebben, zoo hij niet door een plotselinge ongesteldheid verhinderd ware geweest, de vorige openbare behandeling dezer verordening bij te wonen. Wel is hij geen principieel tegenstander van Confessioneel onderwijs, maar het neutraliteitsprincipe heeft altijd goed gewerkt. Ook zou hij het niet kunnen goedkeuren, wanneer protestantsche kinderen, die in de buitendistricten soms de Roomsche scholen bezoeken daarin aanleiding vonden om tot het Roomsche Geloof over te gaan, of in het volgen van hun eigen overtuiging bemoeilijkt zouden worden.

Door alles echter wat gesproken en geschreven werd over het neutraliteitsprincipe heeft hij een ander inzicht gekregen en is van gevoelen veranderd.

De moeilijkheden tegen de neutraliteitsbepalingen zullen ook niet alleen door de Roomsch-Katholieken worden ondervonden, maar ook door de Methodisten op de Bovenwindsche eilanden. Katholieken, zoowel als Methodisten moeten vrij blijven om het onderwijs in te richten volgens de hun eigen beginselen."

De heer LANSBERG begrijpt de houding van den heer MÖLLER niet. Zelf getuigt hij, dat de neutraliteitsbepaling immer goed heeft gewerkt, en toch wil hij zijn stem geven om dit goede principe uit de wet te lichten.

De heer MÖLLER herhaalt, dat hij later de onbillijkheid, het hatelijk karakter dezer bepaling voor anderen, heeft ingezien, en daarom zijn stem aan de voorgestelde wijziging geven zal.

De Gevolmachtigde van den Gouverneur, de heer C. STATIUS MULLER wijst er nu op, dat, al kan men constateeren, dat het Confessioneel Onderwijs gegeven kan worden zonder dat andersdenkenden daaraan aanstoot kunnen nemen, dit nog geen motief wezen moet om de neutraliteitsbepaling te behouden. De Raad helpt thans mede om een geheel nieuwe Verordening tot stand te brengen, met geheel nieuwe voorschriften, die allen kunnen en moeten worden uitgevoerd. Kan men echter ook eischen dat Confessioneel onderwijs nu ook neutraal wezen zal? Van bevoegde zijde weten wij, dat hiertegen overwegend bezwaar bestaat.

Het Bestuur weet, dat het niet de bedoeling der heeren is om aan de R. K. Scholen hun specifiek godsdienstig karakter te ontnemen, maar later zou men krachtens het neutraliteitsbeginsel wel degelijk kunnen eischen, dat de Bijzondere Scholen hun bijzonder karakter zullen afleggen en neutraal worden.

Om te voorkomen, dat zulk een consequentie, welke ook niet door de voorstanders van het principe verlangd wordt, zoude volgen, moet thans dit beginsel uit de wet worden gelicht.

Spreker is het verder ook niet eens met den heer LANSBERG, dat wijziging van een enkel artikel en intrekking van een geheele niet afgekondigde wet hetzelfde is. Wijziging van een wet, waar iets veranderd behoort te worden, is de aangewezen weg, niet de vernietiging of intrekking en opnieuw indiening der geheele wet."

Tot tweemaal toe heeft deze Kol. Raad in dezen geest uitspraak gedaan.

Spreker hoopt, dat het Lid LANSBERG toch wel de autoriteit van den Raad in dit geval zal willen erkennen.

Wat betreft leeringen op school, die haat en tweedracht zouden zaaien onder de bevolking; de vrees daarvoor, zooals blijkt uit het verleden, is ten eenemale ongegrond. Mocht het onvoorzien toch voorkomen, dan zal het Bestuur wel gerechtigd wezen zulk een onderwijzer zijn bevoegdheid te ontnemen. Zulk een leering zou strijden, tegen eigen godsdienstige beginselen en tegen de goede zeden indruischen en daarom zeer zeker in strijd zijn met het algemeen belang.

De algemeene beraadslagingen worden gesloten.

Bij stemming wordt het neutraliteitsbeginsel verworpen met 6 tegen 4 stemmen.

Tegen stemden de heeren LANSBERG, DE CASSERES, A. W. ST. MULLER en de Voorzitter, de heer MORDY MADURO.

Spoedig zal de nieuwe Onderwijs verordening nu wel worden goedgekeurd en afgekondigd en Curaçao zal eindelijk een nieuwe schoolwet bezitten; de R. K. Scholen, waaraan, behoudens gediplomeerde kweekelingen, zoo goed als niets veranderd behoeft te worden, zullen geheel en al voldoen aan de wet, het Vicariaat zal een paar duizend gulden meer subsidie ontvangen. De oude, zoo ten onrechte gewraakte toestand van het Bijz. Onderwijs, werd dus bij de Wet als volkomen voldoende erkend, de Onderwijzeressen gelijk gesteld met gediplomeerde, de aangevraagde verhooging van het subsidie bijna geheel toegestaan. Met zulk een uitslag van den strijd mogen wij voorloopig tevreden zijn.

Van harte verheugen wij ons, eindelijk weer aan het werk te kunnen gaan. Gedurende vijf jaren lag het Bijz. Onderwijs als het ware lam geslagen. Men durfde niet dan hoogst noodzakelijke veranderingen aan te brengen; op Montagne en Saba kon de aanbouw van nieuwe scholen onmogelijk langer worden uitgesteld. Spoedig zal, nu waar noodig, met de verbetering en vergrooting van bestaande lokalen begonnen worden, of nieuwe scholen worden gebouwd, het personeel zal worden aangevuld, de noodige diploma's worden aangevraagd, nieuwe examens worden afgelegd, gediplomeerde onderwijskrachten in Nederland worden gezocht.

En zoo zal de nieuwe SCHOOLWET-DE JONG ons mogelijk maken de uitbreiding en verbetering van het volksonderwijs in onze Kolonie krachtig ter hand te nemen, en aldus ook mede werken tot bevordering van het algemeen belang van ons dierbaar Curaçao. Dat geve God!

Ingezonden Stukken.

Geachte Heer Jan Paul,

St. Eustatius.

Naar aanleiding van UEd's. schrijven in de „Amigoe" van den 26n. ll., neem ik de vrijheid tot UE. deze regelen te richten. Omtrent een halve eeuw geleden heb ik eenig verkeer met de luiden van den Olympus onderhouden, maar kan mij niet herinneren, ooit in aanraking te zijn gekomen met een Juf, die de dagtoorts ter Vesper begeleidt; het kan ook zijn, dat met het verlies van mijn dauw-scherm, wat er onder ligt ook verdauwd is. Intusschen geloof ik, dat die taak best kan zijn opgedragen aan de bes Nox, begunstigster van Cupido en Mercuur. Gebeure het, dat door eene opfleuring, het mij te binnen schiet, dat eene Juf Phoebus' span op stal brengt, zal ik UE. daarvan melding doen.

Met achting,

UE. D. W.

IK.

HET MUILDIER EN DE MUILEZEL.

De Curaçaosche Maatschappij tot bevordering van L. V. Z. & V heeft dezer dagen een paard- en een ezelhengst gekocht tot bevordering van het fokken van muildieren en muilezels, waaraan thans groot gebrek op het eiland heerscht.

Vroeger werden er hier geregeld 8 à 10 keer per jaar muilen uit *Goagira* ingevoerd; doch sedert dat deze invoer ophield, trachtte men door de ezels als trekdieren te gebruiken in de ontstane behoefte te voorzien. Ofschoon de ezel niet het arbeidsvermogen bezit van een muil, die 3 maal zoo sterk is, was men toch daartoe gedwongen bij gebrek aan beter.

Zoolang het niet veel regende en de af te leggen afstand niet te groot was, ging het nog al; maar nu dat de wegen door de vele regens erg modderig zijn geworden, missen wij nog meer de muilen.

Om in die behoefte zooveel mogelijk te voorzien, wil de Mij aan ieder gelegenheid geven om muilen te fokken.

Voorloopig kunnen allen, op de eerste plaats natuurlijk de heeren Leden der „Curaçaosche Maatschappij", maar ook de kleine veefokkers, die vooralsnog geen lid mochten zijn, genoemde dekhengsten aanvragen bij ondergeteekende. Zoodra de stallen gereed zijn, worden beide dieren op het proefveld gestald.

Met het bevorderen van de muilezels-fokkerij denkt de Mij eerder het beoogde doel te bereiken; daar er *veel meer* ezelinnen dan merries op het eiland worden gehouden. Bijna een ieder, die een stuk grond bebouwt, houdt er één of meer ezelinnen op na; zoodat de muilezels-fokkerij ook onder het bereik is van den kleinen landbouwer, voor wien het fokken van muilezels veel voordeeliger zal zijn dan het fokken van ezels; omdat men voor een tweejarigen muilezel, die op dien leeftijd bijna het werk van een vier-jarig paard kan verrichten, gemakkelijk f 75 kan krijgen, terwijl een gewone *tweejarige* ezel niet meer dan f 10 à f 15 zal opbrengen en omdat de verzorging en de onderhoudskosten van zoo een muilezel niet noemenswaardig zullen verschillen van die van den ezel.

De muilezels even als de ezels kunnen langen tijd honger en dorst verduren, bieden weerstand aan zware vermoeienissen, en wat voor ons van het grootste gewicht is, zijn erg sober, vereischen weinig zorg en kunnen met weinig voer goed in 't vleesch worden gehouden.

Zij zijn even als de paarden in vele opzichten een product van den bodem en onze bodem hier is bij uitstek geschikt voor muilen-fokkerij door het kalkgehalte, dat bijna overal daarin te vinden is en dat door de grassen en maisstokken wordt opgenomen.

Door het kalkgehalte van onze grassen en maisstokken en door het weinige watergehalte, dat ~~ze bezitten, hebben onze beesten geen week,~~ maar een hard en sterk beendergestel en niet te veel water in het bloed; zoodat onze muilezels een groot uithoudings- en weerstandsvermogen zullen bezitten, welke hen in staat zullen stellen om, ofschoon wat kleiner van gestalte, met de beste muildieren van de kust te concurreeren.

Men hoeft ook niet bevreesd te zijn, dat onze muilezels te klein zijn, daar het een algemeene regel is, dat bastaarden in gewone omstandigheden meestal hunne ouders in grootte en zwaarte overtreffen. Men schrijft dit toe aan het onvruchtbaar zijn der bastaarden, waardoor zij in staat zijn een verhoogde levensenergie te bezitten en een betere lichaamsontwikkeling te verkrijgen.

Het zal niet misplaatst zijn tot beter verstaan van het bovenstaande, en misschien om eenigen behulpzaam te zijn in de keuze tusschen het muildier en den muilezel, ten slotte over te schrijven wat W. C. SCHIMMEL in zijn handleiding tot de paardenkennis omtrent het muildier en den muilezel o. a. zegt:

„Het muildier (equus mulus, le mulet, das Maultier, the mule) bastaard van een ezelhengst en een paardenmerrie, is de bastaard voortgebracht door de paring van een ezelhengst met een paardenmerrie, en gelijkt in het algemeen meer op den ezel dan op het paard. Het hoofd is lang en dik; de ooren zijn meestal zeer lang, hangen dan af en waggelen bij de beweging; de oogbogen zijn breed en steken sterk uit; de neusgaten zijn nauw. Zijn korte en rechte hals is met zeer korte manen bezet. De schoft is laag, de rug recht of opgebogen, de voorborst smal, de ribben zijn weinig gewelfd, maar de buik is zeer omvangrijk. Het kruis is smal en afhangend, de staart laag aangezet en alleen aan het ondereinde met lange haren bezet. De zwilwrat-

ten bepalen zich, gelijk bij den ezel, tot vlakke, ronde plekken. Aan de achterbeenen ontbreken zij dikwijls.

De muilezel (equus hinnus; le bardot ou bordeau; der Maulesel; the hinny) is de bastaard van den paardenhengst en de ezelin, voortgebracht door de paring van den paardenhengst met de ezelin. Hij is kleiner dan het muildier en grooter dan de ezel, maar zijn lichaamsvorm is in het algemeen schooner dan die van genoemde dieren. Het hoofd is fijn, en gelijkt, wat de proporties betreft, veel op dat van het paard, de ooren zijn veel korter dan bij het muildier en worden rechtop gedragen, de oogbogen steken weinig uit en de neusgaten zijn tamelijk wijd. De maantop en de manen zijn vrij zwaar. De rug en de lenden zijn recht en scherp; het kruis is smal, maar hangt minder af dan bij het muildier.

De staart is over zijn geheele lengte met middelmatig lange haren bezet, die echter minder dicht staan dan bij het paard. Ronde zwilwratten bevinden zich soms aan alle beenen, gewoonlijk echter alleen aan de voorbeenen.

Het verschil in grootte en zwaarte in aanmerking genomen evenaart de muilezel het muildier in kracht, soberheid en duurzaamheid."

H. H. R. CHAPMAN.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Kerkelijke Berichten.

Volgens telegrafisch bericht door de Katholieke Missie van Suriname ontvangen, heeft Z. H. de Paus benoemd tot Apostolisch Vicaris van Suriname den Hoogeerw. Pater JACOBUS MEEUWISSEN, provinciaal der Redemptoristen in Nederland.

De nieuwe Bisschop is geboren den 15n. Aug. 1847 te Oud-Gastel in Nederland, trad den 26n. April 1868 in de Congregatie van den Allerh. Verlosser en ontving den 6n. October 1873 de H. Priesterwijding.

Gedurende een elftal jaren stond Z. D. H. aan het hoofd der Nederlandsche Redemptoristen.

Wij wenschen Z. D. H. geluk met de groote onderscheiding, en roepen hem een spoedigen en gelukkigen overtocht naar zijn Vicariaat toe, en verheugen ons ten zeerste met onze Zustermissie, dat zij niet langer verweesd is en hopen, dat zij spoedig haar nieuwen Herder moge begroeten en lange jaren bezittten.

Moge de Katholieke Missie van Suriname weder bloeie en groeie onder den staf van Mgr. MEEUWISSEN en de krachtige, apostolische geest van wijlen Mgr. WULFINGH dubbel over hem nederdalen.

Mr. Sol Cohen Henriquez.

Naar aanleiding van diens eervol ontslag heeft de Raad van Bestuur zich gericht tot Mr. SOL COHEN HENRIQUEZ om Z.E.G.A. te verklaren, dat de Raad het betreurt voortaan zijn krachtige en hoogst gewilde medewerking te moeten missen. Het spijt den Leden van den Raad niet in staat te zijn geweest persoonlijk Z.E.G.A. hun betuigingen van sympathie, vriendschap en dankbaarheid te hebben mogen brengen op de laatste vergadering, waarin hun door den Gouverneur dit ontslag werd medegedeeld. De beweegreden tot aanvrage van zijn ontslag eerbiedigend, drukt de Raad van Bestuur den wensch uit dat Mr. HENRIQUEZ nog tal van jaren te midden zijner geachte familie van de welverdiende rust moge genieten.

Van harte gaarne sluiten wij ons bij dezen wensch aan. Mr. SOL COHEN HENRIQUEZ verdient ten volle den algemeenen eerbied en achting, waarin Z. E. G. A. zich mag verheugen. De Kolonie Curaçao is aan hem zeer veel verplicht.

Benoeming van den Heer FAUEL.

In een ingezonden stuk, verschenen in „De Vrijmoedige" van Donderdag ll. verdedigt de heer J. L. C. MONSANTO de benoeming van den heer FAUEL tot lid van den Raad van Bestuur.

Met dankbaarheid vertalen wij hier de volgende verklaring, welke onze geachte Collega *El Imparcial*, naar aanleiding van genoemd schrijven meende te moeten afleggen:

„Wij zouden echter aan den plicht van ridderlijkheid te kort schieten, zoo wij niet protesteerden tegen de bewering, welke de heer MONSANTO uit, dat de „Amigoe di Curaçao" onze woorden verdraaid heeft.

Wat onze Collega wel deed, is: ons artikel vertalen en dat ondersteunen met andere bewijzen, en wij zouden er niets tegen hebben om die grootendeels over te nemen."

Phosphaat-Klein Curaçao.

De „Orchilla-Company" heeft pech gehad. De eerste 1000 ton phosphaat, met de *Andrew Adam* verscheept, ligt in zee. Het schip liep dicht bij Cartagena op de Colombiaansche kust en moest de lading overboord gooien. Het schip is misschien nog te behouden; de lading wordt gedekt door ±7000 dollar assurantie.

„De Blücher."

Dankbaar voor de beleefdheid van de heeren EDWARDS, HENRIQUEZ & Co., laten wij hier volgen het ons door genoemde heeren toegezonden

Extract uit een brief van de Hoofddirectie der „Hamburg-American Line".

New-York, dd. 22 Januari ll.

„We regret very much that during this coming winter our cruises by the S. S. „Blucher" will not include a call at Curaçao. but the Company's Department of Navigation considered this steamer too large a vessel to call there and this was the only reason why the same has been omitted from our itinerary this winter. We wish to advise you specially of the reason for the Company's action."

Stroo.

De „Curaçaosche Maatschappij" heeft gelukkig een grooten voorraad best, blank, lang stroo machtig kunnen worden, zoodat de vlechtsters vooreerst weder gered zijn.

Het stroo is wel iets duurder dan gewoonlijk, maar door de uitstekende qualiteit behoeft er zeer weinig te worden afgerafeld en kan bijna alles benut worden.

Wanneer beginnen ze. nu met den aanplant van palmen op Suriname en onze Bovenwindsche eilanden?

De Internationale Industrie.

In dank ontvingen wij het 1ste nummer, van den 1sten jaargang van dit nieuwe blad, uitgegeven door HOLDERT & Co Keizersgracht 324 te Amsterdam.

Het wordt op aanvrage gratis verzonden en bevat beschrijvingen van de laatste uitvindingen, allerlei nieuwigheden op Industriëel- en Handelsgebied, aanbiedingen en aanvragen van nieuwe en gebruikte machineriën enz.

Dit alles wordt kosteloos opgenomen.

Een uitstekende gelegenheid tot adverteeren.

Koloniale Raad.

Over de openbare behandeling der Onderwijs-verordening schreven wij reeds in ons hoofdartikel. Bij de verkiezing om te voorzien in de vacatures DE CASSERES, FENSOHN en VAN DER VEEN ZEPPENFELDT, werden de aftredende leden herkozen, en als tweede candidaten gesteld de heeren E. M. PENSO, J. SUTHERLAND en C. B. DE GORTER.

A. N. V.

De jaarlijksche vergadering, Donderdagavond in de bovenzaal der Societeit „De Gezelligheid" gehouden, mocht zich in een weinig meer belangstelling verheugen dan het vorig jaar en werd ook door den heer Gouverneur der Kolonie, vergezeld van zijn adjudant, de heer BRUSSE, bijgewoond.

De vergadering werd geopend door den Voorzitter MR. C. HENRIQUEZ, die in keurige bewoordingen den oud-President GAERSTE herdacht, zich zelf aan de vergadering als diens opvolger voorstelde, den heer Gouverneur en den Leden hartelijk welkom heette, en verzocht terwille van den vrede de notulen der vorige algemeene vergadering, de Protest-meeting, maar te laten rusten. Hij brengt hulde aan de Heeren van het Hoofdbestuur voor de kracht waarmede zij zich zelven overwonnen en de rust op Curaçao herstelden. Van harte hoopt de Voorzitter, dat allen alles zullen vergeten wat geschied is en met nieuwen moed en in opgewekten zin weer aan het werk zullen gaan om het verheven doel van het Verbond te bereiken. Daarna benoemt Z.E.A. den Weleerw. Heer F. J. A. VAN DEN DONK, Dr. J. P. EVERTSZ en Kapitein H. HINRICHS, commandant der troepen en van het garnizoen, tot een commissie om de rekening en verantwoording van den Penningmeester na te gaan. Genoemde heeren verklaren de benoeming te zullen aanvaarden.

Daarna verleent de Voorzitter het woord aan den Weledelgestr. Heer SNIJDERS, Secretaris der Groep tot voorlezing van het jaarverslag. Dit verslag zal later in *Neerlandia* verschijnen. Toch meenen wij, dat de geheele vergadering zich van harte vereenigd heeft met den Gouverneur, JHR. DE JONG VAN BEEK EN DONK, toen Z. H. E. G. den Secretaris dank bracht voor zijn stijlvol en uitstekend bewerkt verslag, dat dit jaar toch zoo uiterst moeilijk was samen te stellen, omdat er zooveel banken en klippen moesten vermeden worden.

De Secretaris heeft ten volle het applaus der vergadering en hare krachtig geuite dankbaarheid verdiend.

Ook de Voorzitter sloot zich nogmaals bij deze woorden aan en na allen bedankt te hebben, sloot hij de vergadering.

De Kamer van Koophandel en Nijverheid.

brengt hierbij ter kennis van handeldrijvenden, dat volgens mededeeling ontvangen van de zijde van den Hoogedelgestrengen Heer Gouverneur der Kolonie, door de Gezag-

hebbers der Bovenwindsche eilanden is gerapporteerd, dat in den laatsten tijd de invoer uit Curaçao er toegenomen is en dat deze invoer nog voor belangrijke uitbreiding vatbaar geacht wordt. Ter bevordering van die mogelijke uitbreiding van de handelsrelatiën met het eiland Curaçao wordt aanbevolen genoemde eilanden door handelsreizigers te laten bezoeken of door het verspreiden van stalen, prijscouranten, enz. onder de aldaar gevestigde afnemers dezen voor de Curaçaosche markt te winnen.

De voornaamste artikelen in den laatsten tijd op die eilanden ingevoerd zijn:

Bier, boonen, erwten, jenever, kerosene-olie, rijst sigaren, suiker, tabak, wijn; zeep, verduurzaamde levensmiddelen en andere kruideniers-waren, terwijl ook droge goederen in aanmerking zouden kunnen komen.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Rosita Lopez, Rosamalia Abad, Teodorita Capelo, Guillermo Faneyter, Ant. ter Maat, Juliana Celestijn, Leandrina Curiel, Francisca Efeft, Viuda H. P., Anita de de Wind, Catharina M. de Castro, Dr. Fernandez, J. W. Neuman, B. Belgtu & Co., Francisco La Cruz, Luis A. Navarrete S., Digno Pogolotti, Anita Wawoe, Soefia Sisilia, Meri-Hooyer, Rosalia Towealoa, Telofo Leon, Hisabet Bostos, Leon V. Leyba & Co., W. C. Evertsz, Al Sob. Cap. Astred, Cecilia Ruiz (2 aanget. st.)

Regenval.

Gedurende de maand Januari.

		mM.
Fort Amsterdam		84,6
Plantage Savonet		89
„	Knip	54
„	Klein Sta. Martha	152
„	Siberie	124,2
	Morgenster	131.2
„	Gr. St. Joris	66
„	Fuik	89
	Beekenburg	103
„	Noordkant	117

Koloniale Stoomvaartdienst.

Wijziging in het vaarplan van het Stoomschip „Christiansted" voor de maand Maart.

Vertrek van Curaçao, naar Bonaire, Zondag, 3n. Maart, nm.
Vertrek van Bonaire naar Curaçao, Maandag, 4n. Maart, nm.
Vertrek van Curaçao naar Aruba, Dinsdag, 5n. Maart, nm.
Vertrek van Aruba naar Curaçao, Woensdag, 6n. Maart, nm.
Vertrek van Curaçao naar Bonaire, Donderdag, 7n. Maart, vm.
Vertrek van Bonaire naar St. Thomas, etc. Donderdag, 7n, Maart, nm. of Vrijdag, vm.

Ingezonden Mededeelingen.

Buitenland.

FRANKRIJK.

Als Hoofd der fransche, katholieke kerk fungeert op het oogenblik zekere Mgr (?) Joseph René Vilatte, ofwel Mar Timotheos I.

Mgr (?) Vilatte heeft zich gevestigd in een klooster, vroeger door (uitgedreven) paters Bernabieten bewoond. De stichters van „een vereeniging voor den eeredienst" hebben hem naar Parijs geroepen om aan het hoofd te staan van de Parijsche parochie, waarop ze aanspraak maakt. Blijkens het bericht in de „Staatscour.", welke bij het melding maken van deze „association cultuelle" den „zetel" van Mgr Vilatte, (Rue Legendre 22bis, Paris), als zetel van de „Katholieke, Apostolische en Fransche Kerk" betiteld, ligt het in de bedoeling der afvallige Katholieken en van de Regeering, die dezen schismatiek steunen, om hem te bevorderen tot en te erkennen als hoofd van de schismatieke Kerk in Frankrijk. Mgr [?] zal tot taak hebben, niet alleen zijn parochie te besturen, maar tevens het wijden [?] van priesters, die in dienst willen treden van het schisma.

Zeer ongelegen voor den nieuwen dignitaris komt een publicatie in de „Figaro", waaruit blijkt, dat de oud-katholieke bisschoppen, 1 September 1904 te Otten vergaderd, tegen Vilatte en drie andere, quasi-bisschoppen der oud-Katholieken, een officieele verklaring in de wereld zonden om openlijk te getuigen, dat zij hen „wegens onwettelijkheden, hetzij in hun keuze, hetzij in hun wijding, hetzij in hun zending", volstrekt niet als bisschoppen erkennen. Mgr Vilatte komt in de „Figaro" tegen deze verklaring wel in verzet en beweert, dat én zijn wijding én zijn wijding én zijn jurisdictie geldig zijn, maar de Fransche schismatieken weten dan toch, dat hun hoofd als een echt zwerveling en verstooteling bij de splinternieuwe Fransche „Katholieken" een onderkomen en betrekking zoekt, welke hij bij de zijnen niet kon vinden.

Aangezien Mgr [?] Vilatte kans heeft om een celebriteit te worden in de kerkelijke geschiedenis van Frankrijk, geven wij hier nog eenige bijzonderheden omtrent zijn levensloop.

Hij werd den 29ste Mei 1892 tot metropolitaan van de oud-Katholieken in Amerika geconsacreerd, door den onafhankelijken (!) katholieken[!] aartsbisschop Alvarez en de schismatieke Syrische bisschoppen van Niranam en Kattaym van Malabar in Engelsch Indië. Die consecratie, verricht krachtens een bul van den schismatieken Syrischen patriarch in Indië, Mar Dyonisios, die zelf aan de plechtigheid geen deel wilde nemen, had plaats in de onafhankelijke katholieke kathedraal van O. L. V. van den goeden dood te Colombo in Ceylon. De wijdeling moest in Ceylon negen maanden wachten, daar zelfs de schismatieke bisschoppen aarzelden hem te wijden tengevolge van beschuldigingen tegen hem ingebracht door een ongenoemden protestant-Episcopaalschen bischop. Wat er van die beschuldigingen ook moge blijken, het staat vast, dat hij vroeger door den Amerikaanschen bisschop Grafton, in wiens diocees hij onder de oud-Katholieken werkte, was afgezet. Ook is het een feit, dat de Jansenistische aartsbisschop van Utrecht weigerde iets met zijn wijding te doen te hebben, toen hij daartoe werd aangezocht.

Verder is er een decreet van de H. Congregatie van 't Heilig Officie onder datum Woensdag 13 Juni 1900, waarin Joseph René Vilatte en de Italiaansche priester Paulus Miraglia, die zich door hem tot bisschop had laten wijden, beiden met name worden geëxcommuniceerd.

Dat zijn wel de beste aanbevelingsbrieven voor het nieuwe hoofd der op te richten nieuwe Kerk in Frankrijk.

(*De Tijd*).

— De Regeering begint daar langzaam meer zeker terug te krabbelen. Het voorstel Flaudin is wet geworden, en daarmede zijn alle bepalingen, die eene aangifte vorderden voor het houden eener vergadering, komen te vervallen. De priesters kunnen dus voortaan de Mis lezen, zonder voorafgaande aangifte aan het Gouvernement. Maar waar? De Kerken zijn in handen der Regeering. Nu, deze heeft alle prefecten der departementen aangeschreven, dat zij met de bisschoppen en de burgemeesters met de pastoors huur-contracten kunnen aangaan betreffende de Kerken, pastorieën enz. De Regeering bemoeit zich niet met den prijs der huur; maar staat niet toe, dat het contract voor langer dan 18 jaar worde aangegaan. Reeds meldde de telegraaf dezer dagen, dat zulk eene overeenkomst is aangegaan tusschen den prefect der Seine en Mgr. Amette, coadjutor van Mgr. Richard, aartsbisschop van Parijs.

Zou het inderdaad in Frankrijk beginnen te „daghen in het Oosten?"

Advertentien.

Drukker:
ALFREDO F. SINTIAGO